

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2004
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A. 1.1.

α. ορεινοί

Στην Εθνοσυνέλευση του 1862-1864 συγκροτήθηκε η παράταξη των ορεινών που απαρτίστηκε από διάφορες ομάδες (υπό τον Δ. Γρίβα και τον Κ. Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών.

β. Στρατιωτικός Σύνδεσμος

Μυστική Ένωση στρατιωτικών η οποία στις 15 Αυγούστου 1909 διεκδίκησε με το κίνημα στο Γουδί αιτήματα που αφορούσαν μεταρρυθμίσεις στο στρατό, τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση και τη δημοσιονομική πολιτική. Αποτέλεσε τομή στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας καθώς δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία αλλά προώθησε τα αιτήματα του μέσω της Βουλής.

Διαλύθηκε στις 15 Μαρτίου 1910 έχοντας επιτύχει τις επιδιώξεις του. (εκλογές για αναθεωρητική Βουλή).

γ. Εθνικό Κόμμα

Αντιβενιζελικό κόμμα του Κυριακούλη Μαυρομιχάλη που δε διέφερε από το ραλλικό. Οι εκπρόσωποί του προσπαθούσαν να εκμεταλλευτούν την συμμετοχή του αρχηγού τους στα πολιτικά πράγματα μετά το κίνημα του 1909. Υποστήριζαν την «Ανόρθωση» που κατά την εκτίμησή τους δεν μπόρεσαν να υλοποιήσουν οι Βενιζελικοί.

δ. Πατριαρχική Επιτροπή

Τον Οκτώβριο του 1918 συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη η Πατριαρχική Επιτροπή, με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της Ελληνικής Κυβέρνησης. Η παλιννόστηση έγινε τμηματικά, με τη μέριμνα του Υπουργείου Περιθάλψεως, και επιτράπηκε αρχικά να επιστρέψουν οι ευπορότεροι και οι πρόσφυγες, οι προερχόμενοι από ορισμένες μόνο περιοχές της Δυτικής Μικράς Ασίας.

A. 1.2.

α. 3, 4, 8

β. 1, 5, 7

γ. 2, 6

ΘΕΜΑ Α.2

Α. 2.1.

Σχολικό βιβλίο, σελ. 84-85

«Για την επιλογή απέκτησαν κύρος στη δημόσια ζωή»

Α. 2.2.

Σχολικό βιβλίο, σελ. 167-168

«Η διάσταση στην νέα πατρίδα τους».

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Σ' όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αι. το μεγαλύτερο μέρος του εξωτερικού εμπορίου αφορούσε γεωργικά προϊόντα και μάλιστα την πρώτη θέση είχε η σταφίδα που στη δεκαετία του 1900-1910 από μόνη της πλησίαζε σε αξία το ½ των συνολικών εξαγωγών. Η παραγωγική έκρηξη του εμπορίου της σταφίδας οφειλόταν στην επιδημία φυλλοξήρας που είχε πλήξει τα γαλλικά αμπέλια γύρω στα τέλη της δεκαετίας του 1860. Έτσι, η Ελλάδα ανέλαβε να καλύψει το κενό στην παγκόσμια αγορά με κύριους αγοραστές την Αγγλία, Γερμανία και Ρωσία. Η ευημερία ωστόσο αυτή αφορούσε κυρίως τους σταφιδέμπορους και τους τοκογλύφους και όχι τους γεωργούς. Όμως, η κρίση που εκδηλώθηκε περί τα τέλη του 1890 και αφορούσε την κατάρρευση του εμπορίου της ελληνικής σταφίδας έπληξε το σύνολο της αγροτικής τάξης και τους ανάγκασε σε υπερατλαντική μετανάστευση. Οι μετανάστες δεν προέρχονταν μόνο από τις σταφιδοπαραγωγικές περιοχές αλλά και από τις γειτονικές οι οποίες έστελναν εποχιακούς εργάτες. Αυτό επαληθεύεται και από τα στοιχεία του πίνακα όπου η Ελλάδα βρίσκεται στην υψηλότερη θέση όσον αφορά το μέγεθος της μετανάστευσης (13,2%).

Ωστόσο, « το 1910 Παρελθόντος». Σχολ. Βιβλίο σελ 40 και «Το 1910 εμβασμάτων των μεταναστών» . Σχολ.βιβλίο σελ. 50.

Η βελτίωση της ελληνικής οικονομίας στις αρχές του 20^{ου} αι. οφειλόταν επομένως και στην παρακμή της τοκογλυφίας, καθώς τα εμβάσματα των μεταναστών προκάλεσαν αύξηση στη διακίνηση διαθέσιμου κεφαλαίου στην επαρχία με αποτέλεσμα την αναγκαστική πτώση των επιτοκίων από 25% σε 6-8%. Αυξήθηκε άλλωστε και η αξία της γης και της εργασίας.

ΘΕΜΑ Β2

Σχολ. Βιβλίο σελ. 39-40

«Κατά το έτος 1893 βελτίωση των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας»

Ωστόσο, οι υπερεξουσίες της διεθνούς επιτροπής, εφόσον αφορούσαν τα σπουδαιότερα δημοσιονομικά θέματα (έκδοση χρήματος, σύναψη δανείων) ουσιαστικά ακύρωσαν για ένα μεγάλο διάστημα τις εξουσίες της ελληνικής κυβέρνησης και τη λειτουργία του Κοινοβουλίου γιατί η οικονομία ελέγχονταν από εξωελλαδικά κέντρα και ερήμην του ελληνικού λαού. Οπωσδήποτε αυτή η πολιτική έπληττε το κύρος των Ελλήνων πολιτικών οι οποίοι πριν από τον πόλεμο του 1897 πίστευαν πως ο κοινοβουλευτισμός είχε εδραιωθεί στο ελληνικό πολιτικό προσκήνιο και μάλιστα στις βάσεις της δημοκρατίας (αρχή της δεδηλωμένης,

κυβερνήσεις κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας) κάτι που σηματοδοτούσε δηλαδή τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού συστήματος στην Ελλάδα. Έτσι, χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του πρώην βουλευτή Οικονομικών Κων/νου Καραπάνου ο οποίος επισημαίνει ότι η εξέλιξη αυτή οδήγησε εκ νέου την ένταξη της Ελλάδας στα ασιατικά κράτη της Ανατολής (ενώ ο στόχος από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους ήταν τα δυτικά πρότυπα των ευρωπαϊκών χωρών).

Άλλωστε η λειτουργία του ΔΟΕ ευνόησε ουσιαστικά τους ομολογιούχους (ανάπτυξη μεγαλοκεφαλαιούχων) και δεν οδήγησε σε μια μακροπρόθεσμη βελτίωση των ελληνικών δημοσιονομικών πραγμάτων.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

